

J. Pakuła, Komunikat Ministra Nauki o zmianie wysokości dotacji na świadczenia dla studentów [w:] Pomoc materialna dla studentów - blog, wpis 24 października 2024 r.

online: <http://pomocmaterialna.pl/blog/20241024>,

dostęp: 11 listopada 2024 r.

Komunikat Ministra Nauki o zmianie wysokości dotacji na świadczenia dla studentów

Zwiększona dotacja na pomoc materialną musi cieszyć, ale pieniądze publiczne trzeba wydawać z głową!

Jacek Pakuła 24 października 2024

W dniu 23 października 2024 r. został opublikowany [komunikat Ministra Nauki o zmianie wysokości dotacji ze środków finansowych na świadczenia dla studentów przyznanych na rok 2024](#). Kwota nie jest mała, bo rozdzielono dodatkowo prawie 100 mln zł. Grono dziesięciu uczelni, które otrzymały największe kwoty zwiększenia, wygląda następująco (kolejność alfabetyczna):

- Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie – 2,141 mln;
- Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza – 2,766 mln;
- Uniwersytet Gdański – 2,471 mln;
- Uniwersytet Jagielloński – 4,205 mln;
- Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie – 3,101 mln;
- Uniwersytet Łódzki – 3,358 mln;
- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – 3,611 mln;
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu – 2,504 mln;
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – 2,664 mln;
- Uniwersytet Warszawski – 3,428 mln.

Oczywiście, gdyby zestawić przyznane zwiększenia z dotychczasową wielkością dotacji to całkiem duże środki trafią do uczelni zawodowych, ale i uczelnie niepubliczne mogą pochwalić się dobrym wynikiem. Pozostaje więc środki na pomoc materialną dobrze wydatkować! A to nie jest takie proste. Liczba osób wnioskujących o stypendia socjalne, co ma kluczowe znaczenie w procesie podziału dotacji na pomoc materialną, nie pozwala na dużą swobodę działania. Trzeba również pamiętać o ustawowych ograniczeniach, które mogą mieć przełożenie na zmniejszenie dotacji w latach następnych.

Pierwszy z przepisów, wart uwagi, to art. 414 ust. 3 PSWiN, zgodnie z którym „dotacja, o której mowa w ust. 1, wydatkowana w danym roku na stypendia rektora stanowi nie więcej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi”. Nie patrzmy więc na stan funduszu stypendialnego, na który składają się dotacja z tego roku, rezerwy przenoszone z poprzednich lat, czy zwiększenia z innych źródeł, ale należy skoncentrować uwagę na wydatkowaniu, co rozumie się jako wypłatę faktycznie świadczeń. Kluczowa jest data wypłaty między 1 stycznia a 31 grudnia. Pula zaś obejmuje środki przeznaczone na stypendium socjalne, stypendium rektora oraz zapomogi. Nie ma tutaj znaczenia wydatkowanie środków na stypendia dla osób niepełnosprawnych. Przekroczenie 60% oznacza, że nadwyżka musi być - zgodnie z art. 412 ust. 3 PSWiN - zwrócona do funduszu ze środków finansowych uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa.

Drugi przepis, równie istotny, to art. 416 ust 3 PSWiN, zgodnie z którym: „W przypadku gdy kwota dotacji ustalonej na podstawie algorytmu, o którym mowa w:

1) art. 368 ust. 4, na dany rok jest większa od stanu funduszu stypendialnego,

2) art. 368 ust. 5, na dany rok jest większa od stanu funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych

- w części pochodzącej z dotacji na koniec roku poprzedzającego rok przyznania dotacji przekraczającego 30% kwoty dotacji z roku poprzedzającego rok przyznania dotacji, dotację ustaloną na podstawie algorytmu zmniejsza się o kwotę stanowiącą

różnicę między stanem tego funduszu na koniec roku poprzedzającego rok przyznania dotacji, w części pochodzącej z dotacji, a kwotą stanowiącą 30% kwoty dotacji z roku poprzedzającego rok przyznania dotacji.”. Przepis ten odnosi się do możliwego limitu rezerwy, jaki uczelnia pozostawia sobie na koniec roku. Wspomniane 30% dotyczy dotacji przyznanej w konkretnym roku, a nie stanu funduszu stypendialnego.

Nie ma złotej rady, jak wydatkować szybko i sprawnie przyznane środki. Oczywiście można powtarzać: informować o pomocy, zachęcać studentów do składania wniosków, przedłużać terminy itd. W praktyce jednak stypendium rektora jest ograniczone, co do stypendium socjalnego decyduje dochód. Uczelnie są w pułapce. Z jednej strony trudno dziś utrzymać się dosłownie za 0, 500 czy nawet 1000 zł. Oczywiście w zakresie dochodu 0-600 obowiązuje art. 88 ust. 4-5 PSWiN i tzw. reguła trzech pytań. Im uczelnia bardziej pyta, tym większa szansa, że student nie otrzyma stypendium. Z drugiej strony dbać o finanse publiczne trzeba, co oznacza, że pomoc ma trafiać do osób, które zasługują na takie wsparcie. Jest zresztą w preambule do ustawy PSWiN wskazanie, że uczelnie m.in. współkształtują standardy moralne obowiązujące w życiu publicznym. To ważne wskazanie, które sprawia, że coraz mocniej organy stypendialne odwołują się do koncepcji słuszności prawa i nadużycia prawa.

Co do wydatkowania dotacji, naturalnym ruchem jest podniesienie kwot stypendiów. I tutaj znowu trzeba uważać, bo przecież nie można zbyt dużo wydać na stypendia rektora. Obowiązuje nadal limit do 60%.

Są jeszcze stypendia dla osób niepełnosprawnych. Nie mają znaczenia dla 60% dla stypendium rektora, ale mogą być istotne przy obliczaniu 30% rezerwy. Mamy trzy progi, chociaż niektóre uczelnie ustanawiają jedną kwotę. Być może warto jednak postawić na trzy stawki, a stopień znaczny niech faktycznie łączy się z dużą pomocą. Co więcej, art. 93 ust. 7 PSWiN otwiera szerzej drzwi do skarbca ze stypendiami. Coraz częściej spotykamy na studiach studentów-emerytów, którym przysługuje w drodze wyjątku z art. 93 ust. 7 stypendium dla osób niepełnosprawnych.

Wreszcie zapomogi, które zyskują na aktualności m.in. z uwagi na ww. 60%. Gdy spada liczby stypendystów, niektórzy z nas nadal zastanawiają się, czy można przyznać zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, czy można wspomóc studenta, którego ojciec zachorował na raka. Mamy pewne przyzwyczajenia z dawnych lat, gdy rzeczywiście duża część środków wydatkowana była na stypendia socjalne. Dziś jednak tych studentów można dosłownie szukać ze świecą. Warto spojrzeć na otaczający nas świat. Demografia! Dlaczego nie wspierać studentów, którym urodziło się dziecko. To są oczywistości. Przewlekła choroba studenta albo członka rodziny wcale nie wyklucza z możliwości objęcia pomocą. Przecież podstawą nie jest długotrwała, być może nawet nieuleczalna choroba, ale trudna sytuacja, w której student znalazł się przejściowo. Podczas spotkań, tych online i stacjonarnych, często pada przykład – rak, gdy wypadają włosy. Ale włosy kiedyś odrosną, może nie będą takie bujne, ale trzeba wierzyć, że wszystko będzie dobrze. W chorobie trzeba pomóc. Wydatki też rosną, co naturalnie oznacza, że kwoty przyznanych zapomóg też muszą rosnąć.

Pod adresem: <https://pomocmaterialna.pl/ministerstwo/2024/> dostępna jest aktualna oferta bezpłatnych webinarów. Zapraszamy do udziału!

Blog pt. Pomoc materialna dla studentów jest częścią projektu Instytutu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki pt. Pomoc materialna dla studentów - kompetentnie i na czas! - II edycja, który decyzją Ministra Nauki został dofinansowany i jest zrealizowany w 2024 roku jako zadanie publiczne w ramach konkursu pn. „Organizowanie i animowanie działań na rzecz Środowiska akademickiego”.

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego
